

Ribeyòl (Lawoujòl Alman)

February 2015 | Page 1 of 3

Kisa Ribeyòl ye?

Ribeyòl (ke yo rele Lawoujòl Alman an) se yon maladi ki koze pa yon viris ki ka epapiye byen fasil pami moun ki pa janm genyen 1 e ki pa janm vaksine. Sentòm ki pi komen yo se lafyèv, maltèt, enflamasyon glann lenfatik yo (leplisouvan nan deyè kou ak yon gratèl ki dire apeprè 3 jou. Apeprè mwatye moun ki gen maladi a pa gen gratèl la. Kèk moun (espésyalman fi) ka gen jwenti anfle ak fè yo mal, men sentòm sa yo pa dire. Maladi a ka lakoz sèvo a anfle tou (ensefalit) men sa se yon bagay ki ra anpil. Erezman akoz de vaksen kont ribeyòl la, ribeyòl vin yon bagay ki ra Ozetazini.

Èske ribeyòl danjre?

Pandan ke li pa yon maladi ki grav, ribeyòl ka vin trè danjre si yon fi ki pat pran vaksen kont ribeyòl la vin genyen 1 pandan 1 ansent. Ribeyòl ka lakoz timoun fêt avèk pwoblèm tankou difikilte pou tandem, avèg, pwoblèm kè, retadasyon mantal oubyen pwoblèm zo nan tibebe avan yo fêt. Ribeyòl ka lakoz avotman tou. Akoz de sa, tout fi ki vle fè pitit ta dwe fè tès san pou asire ke yo te pran vaksen kont ribeyòl e yo pa ka genyen ribeyòl menm lè yo te fêt avan 1957, lè pifò moun te gen maladi a yon fwa nan vi yo.

Kòman ribeyòl epapiye?

Viris ki bay ribeyòl la viv nan nen ak göj epi li epapiye nan lè a lè yon moun ki enfekte estène, touse oubyen pale. Konsa lòt moun ki tou prè l ka respire viris la. Touche napkin oubyen pataje goblè yon moun ki gen ribeyòl itilize ka epapiye viris la tou. Moun ki gen ribeyòl ka epapiye maladi a kòmanse depi 7 jou avan gratèl la kòmanse jiska 7 jou aprè. Premyè sentòm yo parèt apeprè 16 a 18 jou aprè yon moun fin ekspoze.

Ki moun ki ka gen ribeyòl?

- Nenpòt moun ki pat janm gen ribeyòl oubyen ki pat janm pran vaksen.
- Tibebe ki gen mwens ke 12 mwa, paske yo twò piti pou yo pran vaksen an.

Kòman yo detekte ribeyòl?

Paske ribeyòl ka sanble avèk anpil lòt maladi ki bay gratèl, sèl fason ki pi si pou konn si w gen ribeyòl se fè yon tès san. Pafwa y ap fè tès nan göj ak tès pipi tou.

Kòman w anpeche ribeyòl?

Pwoteje timoun ou yo, vaksinen yo lè yo gen 12 a 15 mwa, epi lè yo prè pou yo al nan jadendanfan. Dabitid yo bay vaksen ribeyòl sou fòm yon piki yo rele "MMR", ki pwoteje kont lawoujòl, malmouton ak ribeyòl. Konnyè a gen mwens ka twa maladi sa yo paske timoun pran vaksen yo rele "MMR" la.

Lwa eta a mande pou yon seri de gwoup timoun pran vaksen kont ribeyòl la. Kèk anplwaye swen sante, moun k ap travay avèk timoun ak tout timoun ki nan gadri ak preeskolè bezwen pran yon dòz vaksen kont ribeyòl, dabitud yo bay li kòm yon konbinezon vaksen "MMR" la. Timoun ki nan jadendanfan, nan 1è a 12èm ane segondè ak nan

invèsite bezwen pran yon dòz vaksen kont ribeyòl, dabitid yo resevwa 2 dòz vaksen “MMR” la pou yo antre lekòl. Yo ka itilize yon tès san tou pou tout gwoup yo pou yo pwouve ke kò yo gen defans kont ribeyòl.

Fi ki gen plan pou yo fè pitit e ki pa gen defans kont ribeyòl ta dwe pran vaksen “MMR” la omwen 4 semèn avan yo vin ansent.

Èske vaksen “MMR” pa danje?

Wi. Li pa danje pou pifò moun. Sepandan, yon vaksen, tankou lòt medikaman, kapab koze reyakson nan kèk moun. Vaksen “MMR” la kapab koze lafyèv, gratèl modere, doulè tanporè nan jwenti oubyen jwenti anfle. Pwooblèm ki pi grav tankou kriz, pwooblèm senyen oubyen alèji ra anpil. Pran vaksen “MMR” mwen danje anpil ke gen ribeyòl, e pifò moun pa gen pwooblèm ak vaksen an.

Ki moun ki pa ta dwe pran vaksen “MMR” la?

- Moun ki gen alèji grav ak agelatin, antibiotik neomycin oubyen yon ansyen dòz vaksen an.
- Fi ansent oubyen fi k ap eseye ansent nan 4 semèn ta dwe pa pran vaksen “MMR” a jiska aprè yo fin akouche ti bebe yo.
- Moun ki gen kansè, VIH/Sida, oubyen lòt pwooblèm oubyen tretman ki febli sistèm defans kò a ta dwe tcheke avèk doktè oubyen enfimyè yo avan yo pran vaksen an.
- Moun yo bay san resamman oubyen yo te bay lòt pwodwi ki gen san ta dwe tcheke avèk doktè oubyen enfimyè yo avan yo pran vaksen an.
- Moun ki gen gwo lafyèv pa ta dwe pran vaksen an jiskaske aprè lafyèv la ak lòt sentòm yo ale

Èske travayè swen sante ta dwe pran ekstra prekosyon osijè de ribeyòl la?

Wi. Travayè swen sante ki gen posiblite pou yo gen ribeyòl kapab respire virus la epi epapiye 1 bay kamarad travay ak pasyan yo. Rezulta yo kapab trajik si yonn nan kontak yo se yon fanm ansent ki pa gen defans kont maladi a. Se sa ki fè yo mande pou tout travayè swen sante ki ekspose a ribeyòl e ki pa gen dosye vaksinasyon ribeyòl oubyen ke tès san yo montre ke yo gen posiblite pou yo gen ribeyòl pou yo pa al travay depi 7èm jou jiska 21èm jou aprè yo te ekspose a maladi a. Travayè swen sante yo ta dwe gen prèv pwoteksyon kont ribeywòl, swa nan vaksinasyon oubyen tès san.

Ki kote mwen ka jwenn plis enfòmasyon?

- Doktè w, enfimyè oubyen klinik ou , oubyen departman sante kote w rete a (li nan anyè telefòn nan nan gouvènman lokal la).

- Pwogram Vaksinasyon Depatman Sante Piblik nan (617) 983-6800 oubyen gratis nan (888) 658-2850 oubyen nan Sit Entènèt Depatman Sante Pilik la nan <http://www.state.ma.us/dph/>.

Northeast Regional Office	Tewksbury	(978) 851-7261
Central Regional Office	West Boylston	(508) 792-7880
Southeast Regional Office	Taunton	(508) 977-3709
Metro/Boston* Regional Office	Jamaica Plain	(617) 983-6860
Western Regional Office	Amherst	(413) 545-6600

*Doktè nan Boston ak moun ki abite nan Boston ka rele Komisyon Sante Piblik Boston an nan (617) 534- 5611.

Liy Enfòmasyon Nasyonal sou Vaksinasyon CDC a (Sant ki kontwole Afè Maladi):

- Anglè: 1-800-232-2522 oubyen Espayòl: 1-800-232-0233 (Lendi a Vandredi, 8am – 11pm)
- Pou Moun ki Soud oubyen ki pa tandé byen, TTY: 1-800-243-7889 (Lendi a Vandredi 10am – 10pm)

